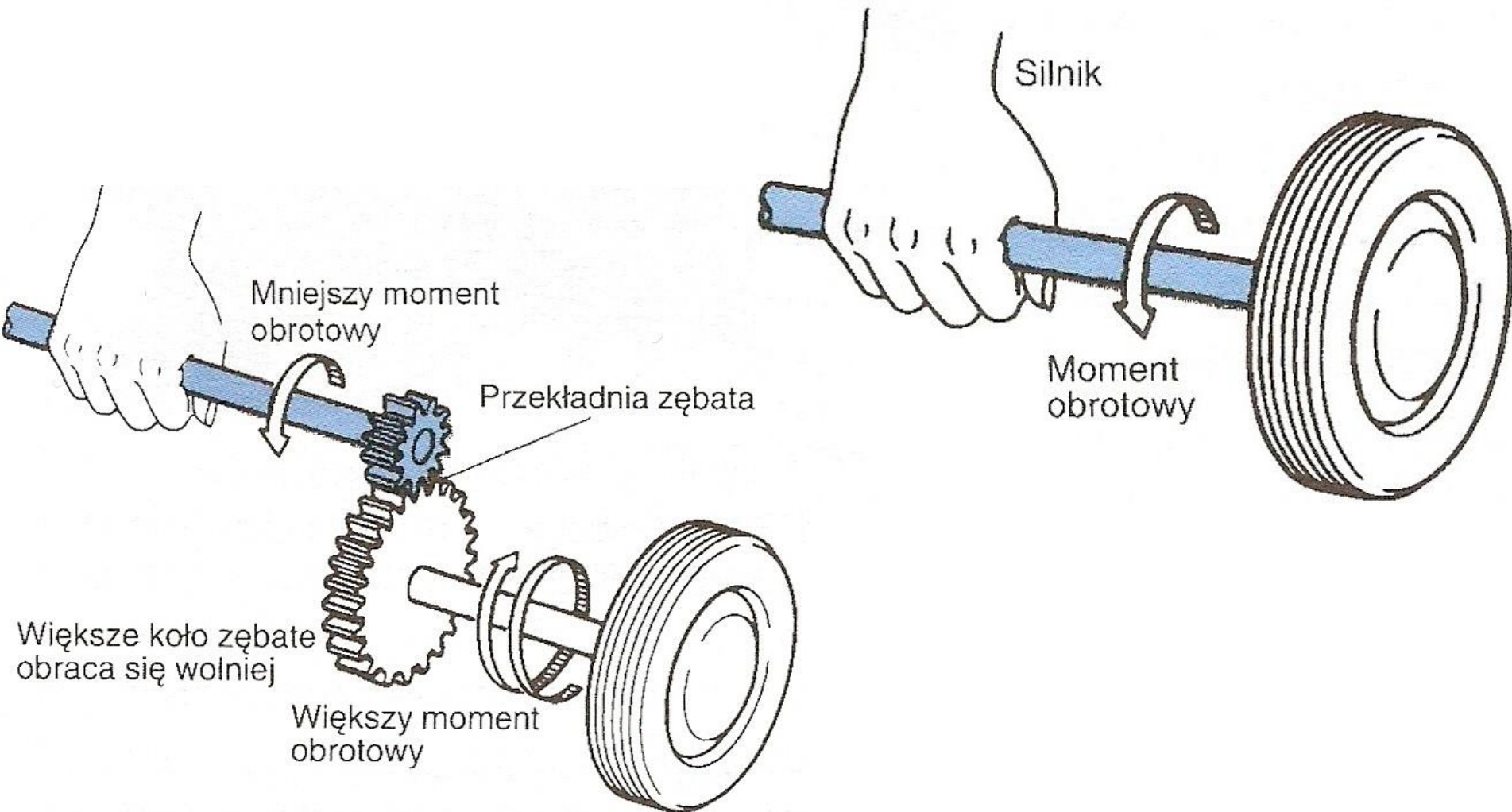

KLASYFIKACJA SKRZYŃ BIEGÓW

Zadania skrzyni biegów

a) zmiana przełożenia

- zmiana momentu obrotowego na kołach

Zadania skrzyni biegów

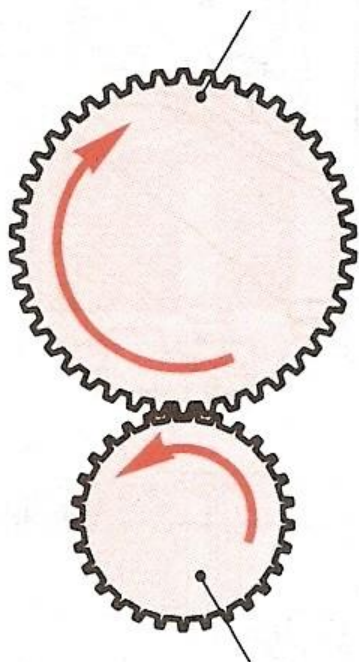
a) zmiana przełożenia

- zmiana momentu obrotowego na kołach

b) zmiana prędkości jazdy

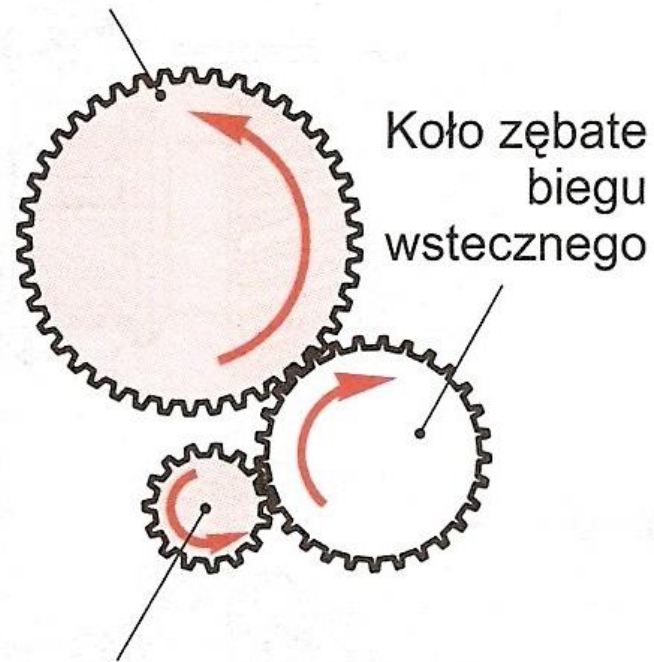
c) jazda do tyłu

Koło zębate na wałku głównym

Koło zębate na wałku pośrednim

Koło zębate na wałku głównym

Koło zębate na wałku pośrednim

Zadania skrzyni biegów

a) zmiana przełożenia

- zmiana momentu obrotowego na kołach

b) zmiana prędkości jazdy

c) jazda do tyłu

d) odłączenie silnika od układu

Podział skrzyń biegów

a) sposób przeniesienia napędu

- mechaniczne
- hydromechaniczne

b) sposób zmiany przełożenia

- stopniowe
  - o osiach stałych (nieruchomych)
  - o osiach obracających się – planetarne
- bezstopniowe

Podział skrzyń biegów

c) sposób sterowania

- manualne
  - ręczne przełączanie biegów
- półautomatyczne
  - ręczne wybieranie biegów
  - automatyczne włączanie
- automatyczne
  - ręczny wybór zakresu działania
  - samoczynne dobieranie przełożenia
- zautomatyzowane
  - wybór między sterowaniem automatycznym i półautomatycznym

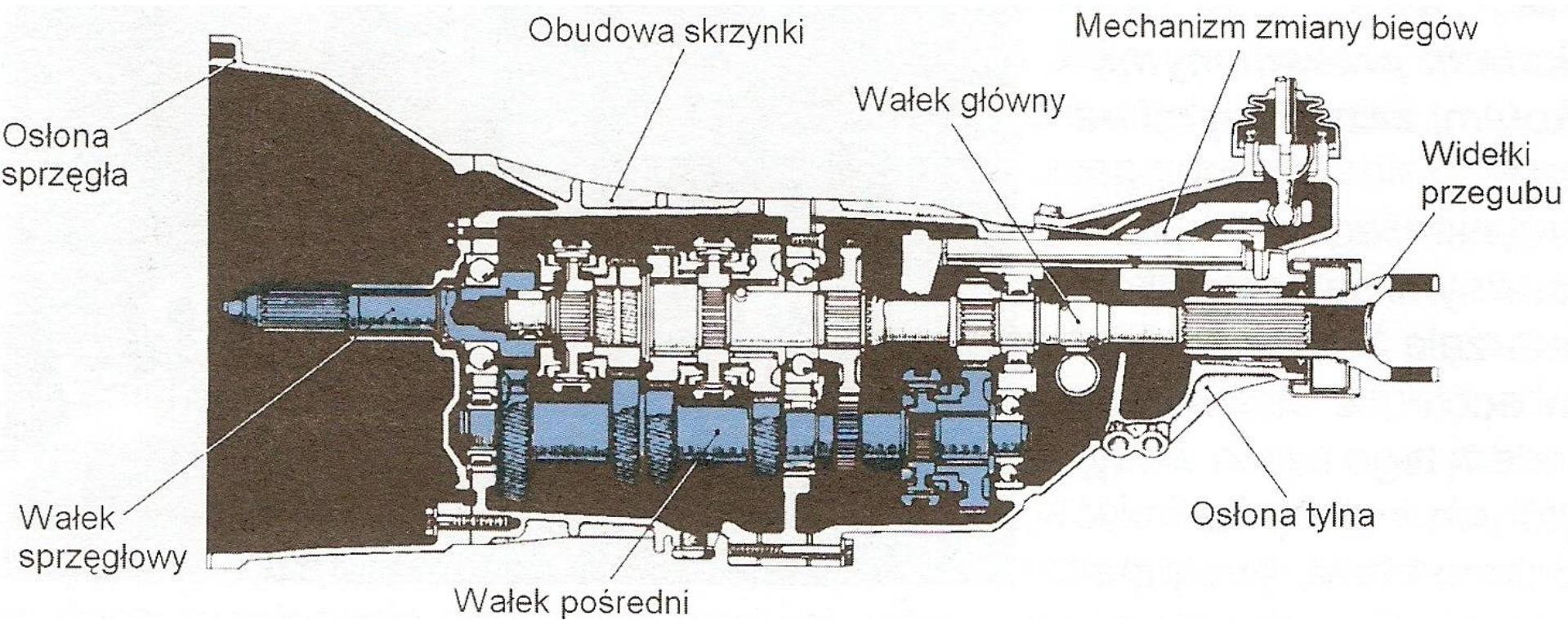
Współosiowe skrzynie biegów

Podział mechanicznych skrzyń biegów o osiach stałych

- a) współosiowe
- b) niewspółosiowe
- c) dwusprzęgłowe

Budowa skrzyni współosiowej

- a) obudowa skrzyni
- b) osłona sprzęgła
- c) osłona tylna
- d) wałek sprzęgłowy (wejściowy)
- e) wałek pośredni z kołami pośrednimi
- f) wałek główny (wyjściowy)
- g) koło zębate wstecznego biegu
- h) mechanizm zmiany biegów

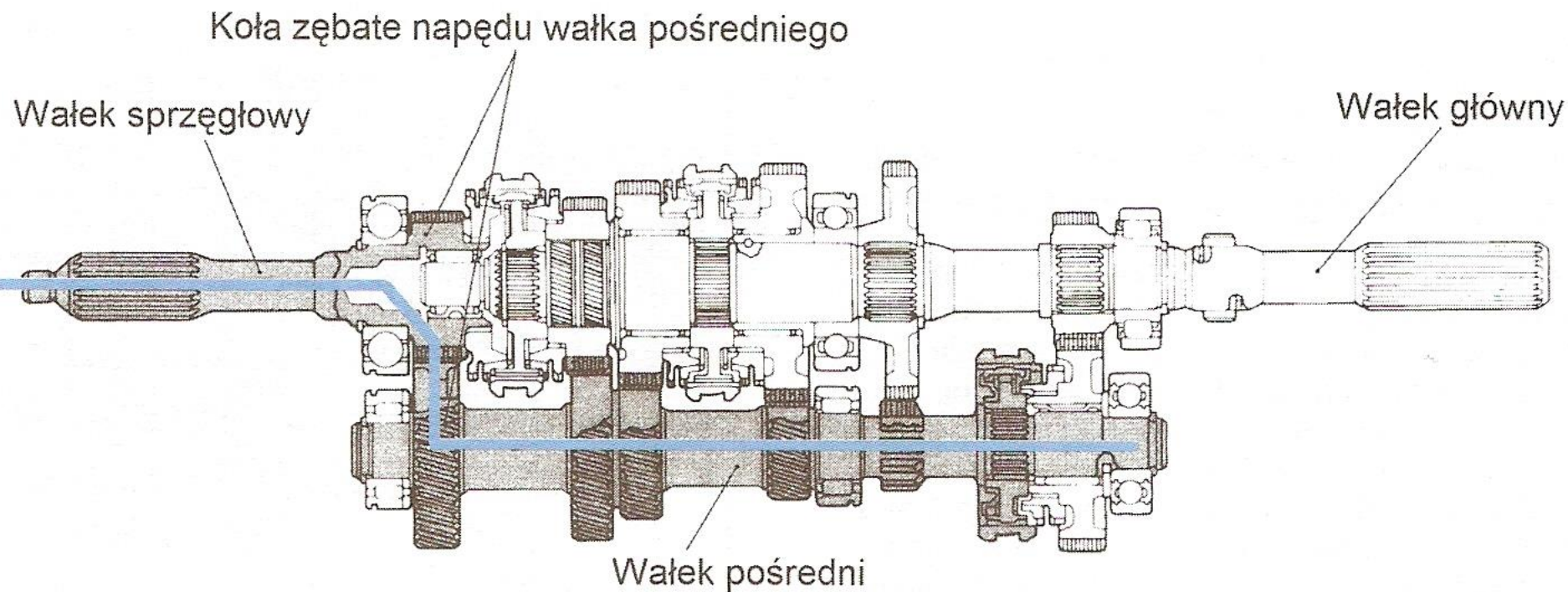

Działanie skrzyni współosiowej

- a) koło zębate wałka sprzęgłowego jest na stałe zazębione z kołem wałka pośredniego
- b) wszystkie koła zębate wałka pośredniego obracają się razem z nim
- c) każde koło wałka pośredniego jest zazębione na stałe z odpowiednim kołem wałka głównego
- d) koła wałka głównego są osadzone na nim obrotowo na łożyskach
- e) blokowanie odbywa się za pomocą mechanizmu z tuleją przełączającą

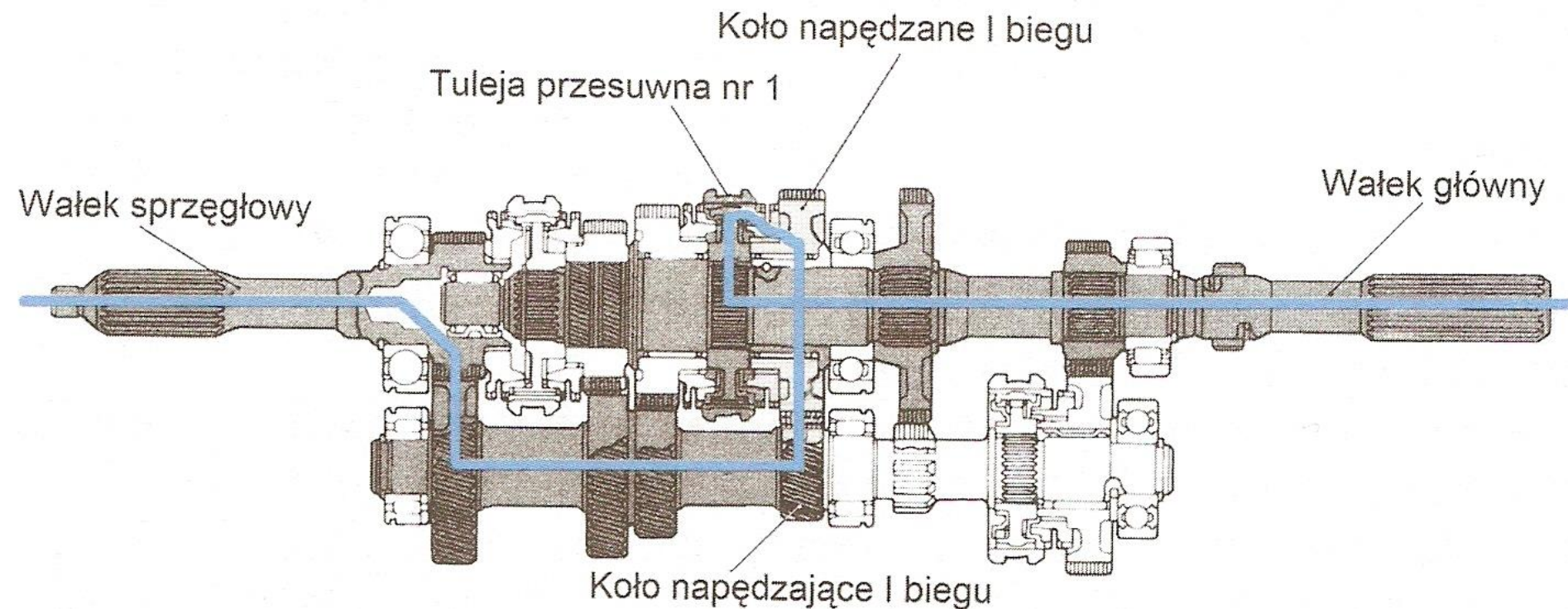
Skrzynia pięciobiegowa

bieg jałowy

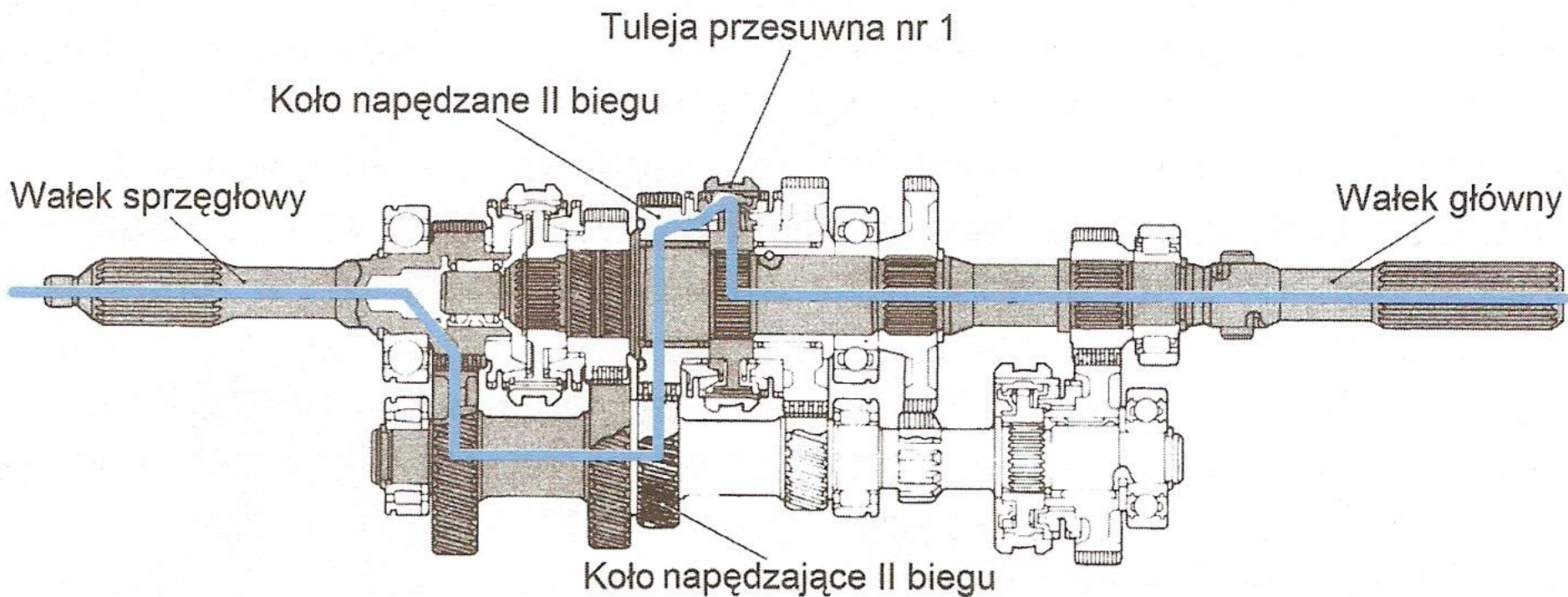
Skrzynia pięciobiegowa

bieg I

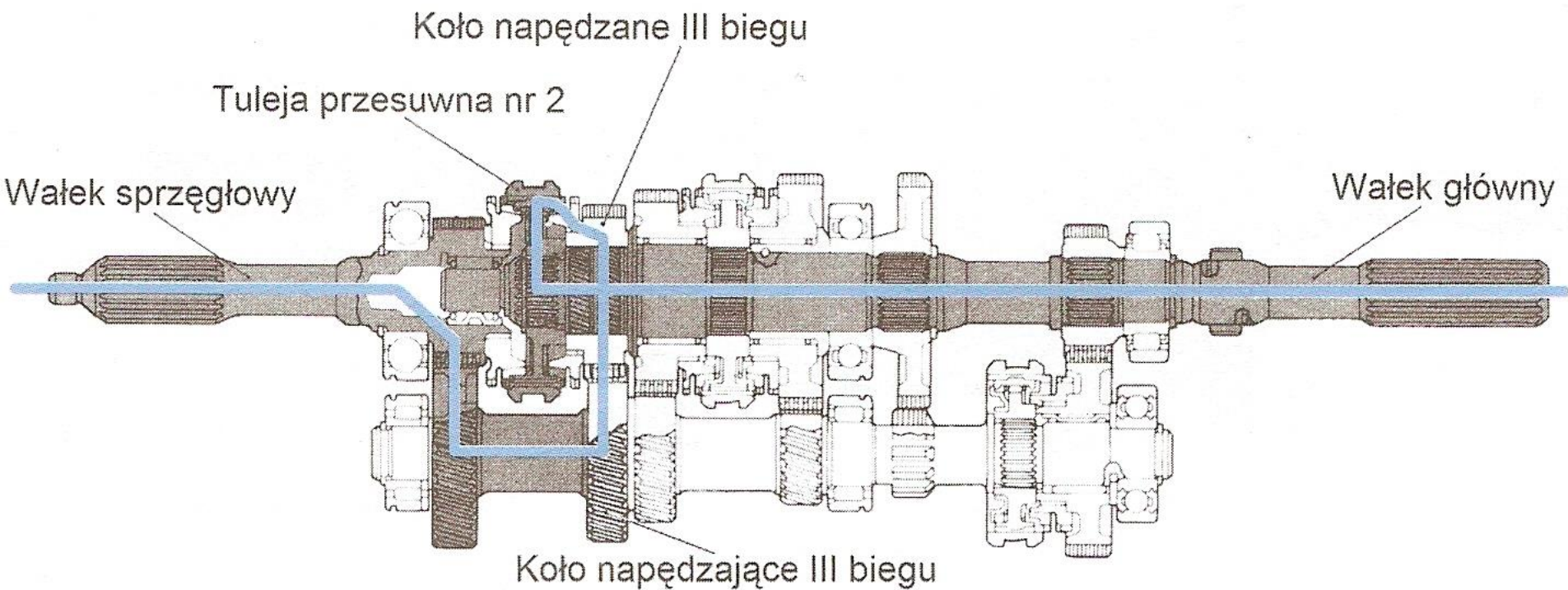
Skrzynia pięciobiegowa

bieg II

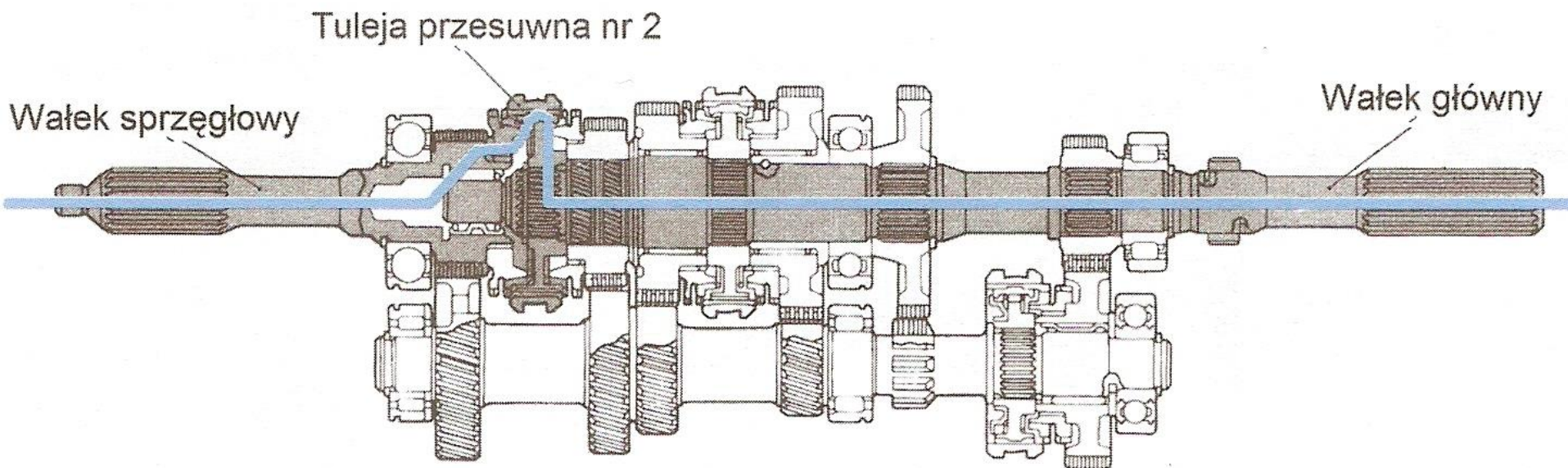
Skrzynia pięciobiegowa

bieg III

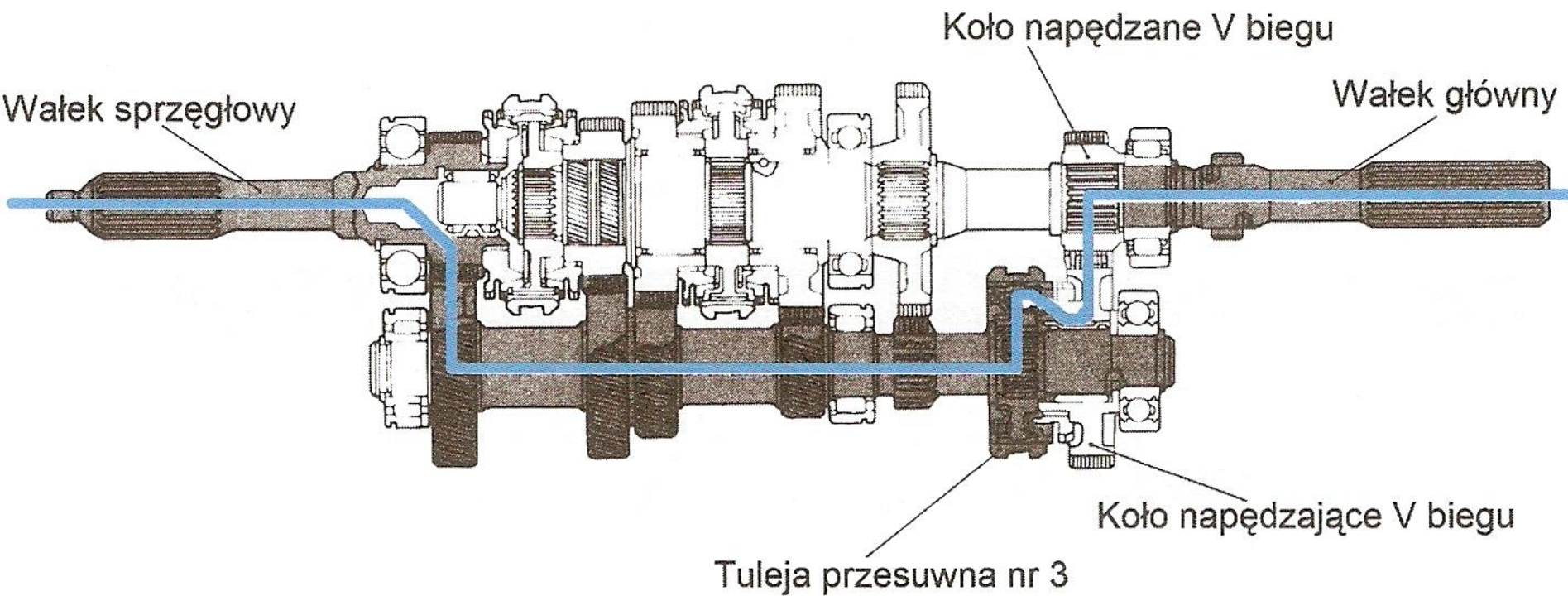
Skrzynia pięciobiegowa

bieg IV – bezpośredni

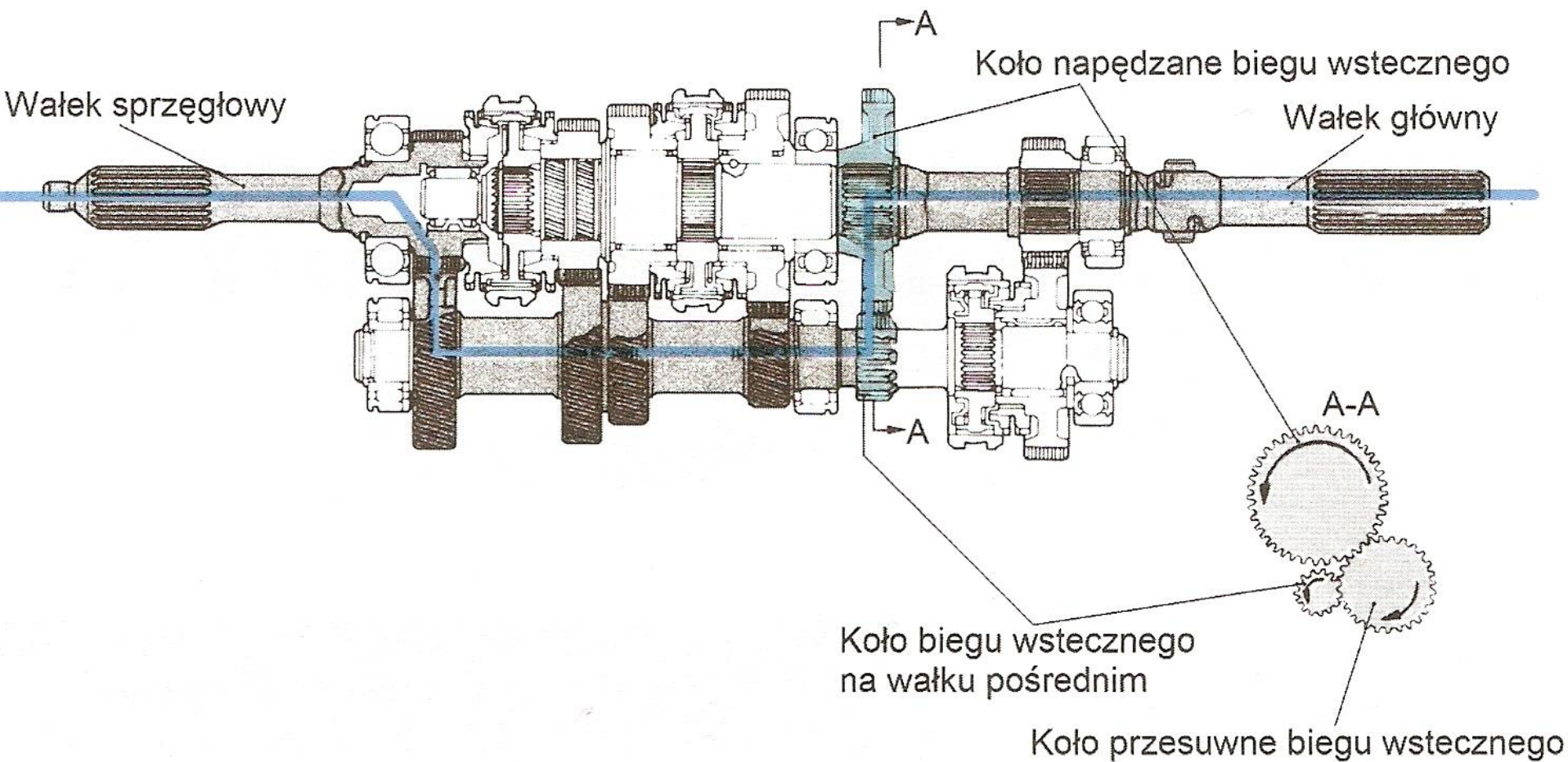
Skrzynia pięciobiegowa

bieg V – nadbieg

Skrzynia pięciobiegowa

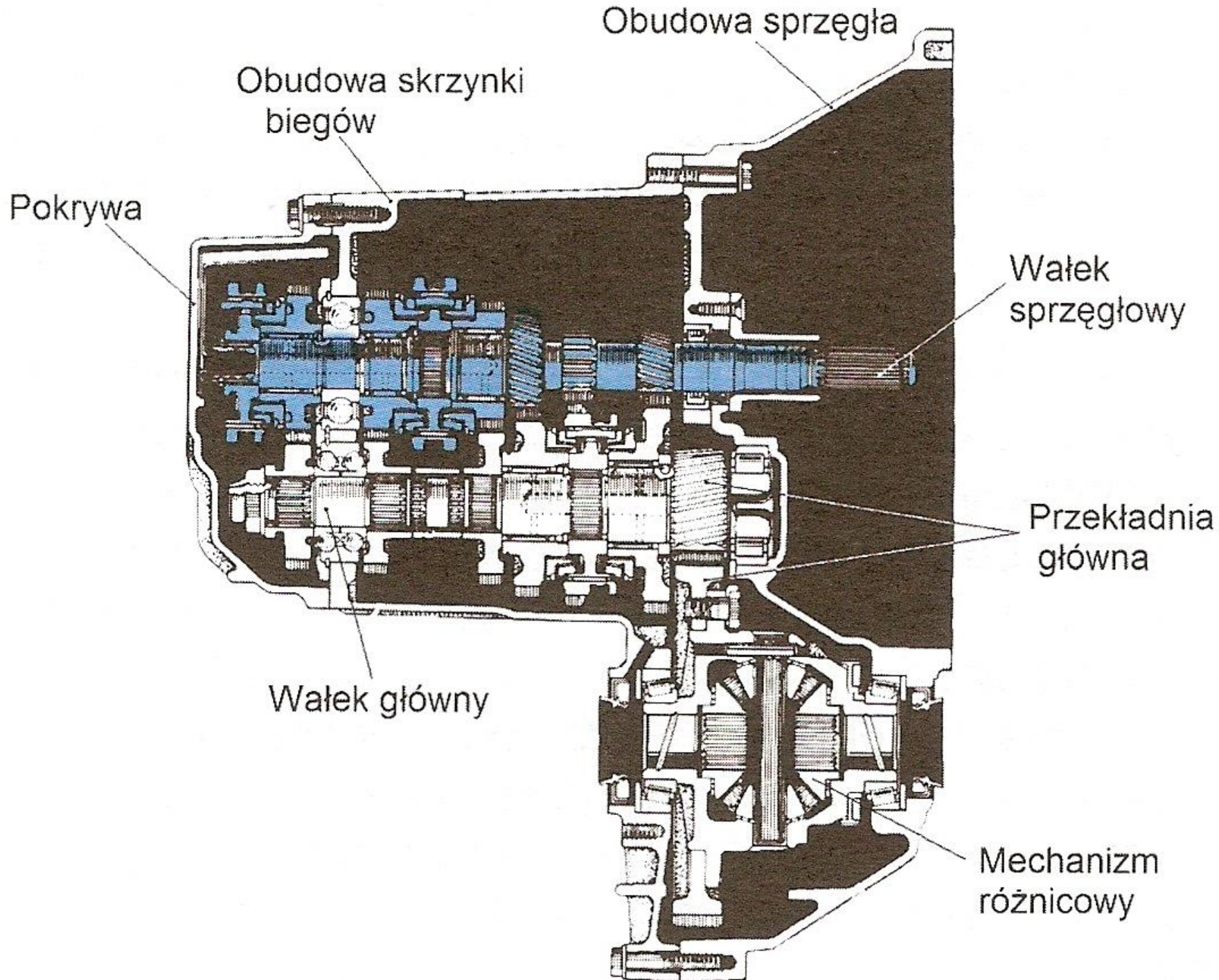
bieg wsteczny

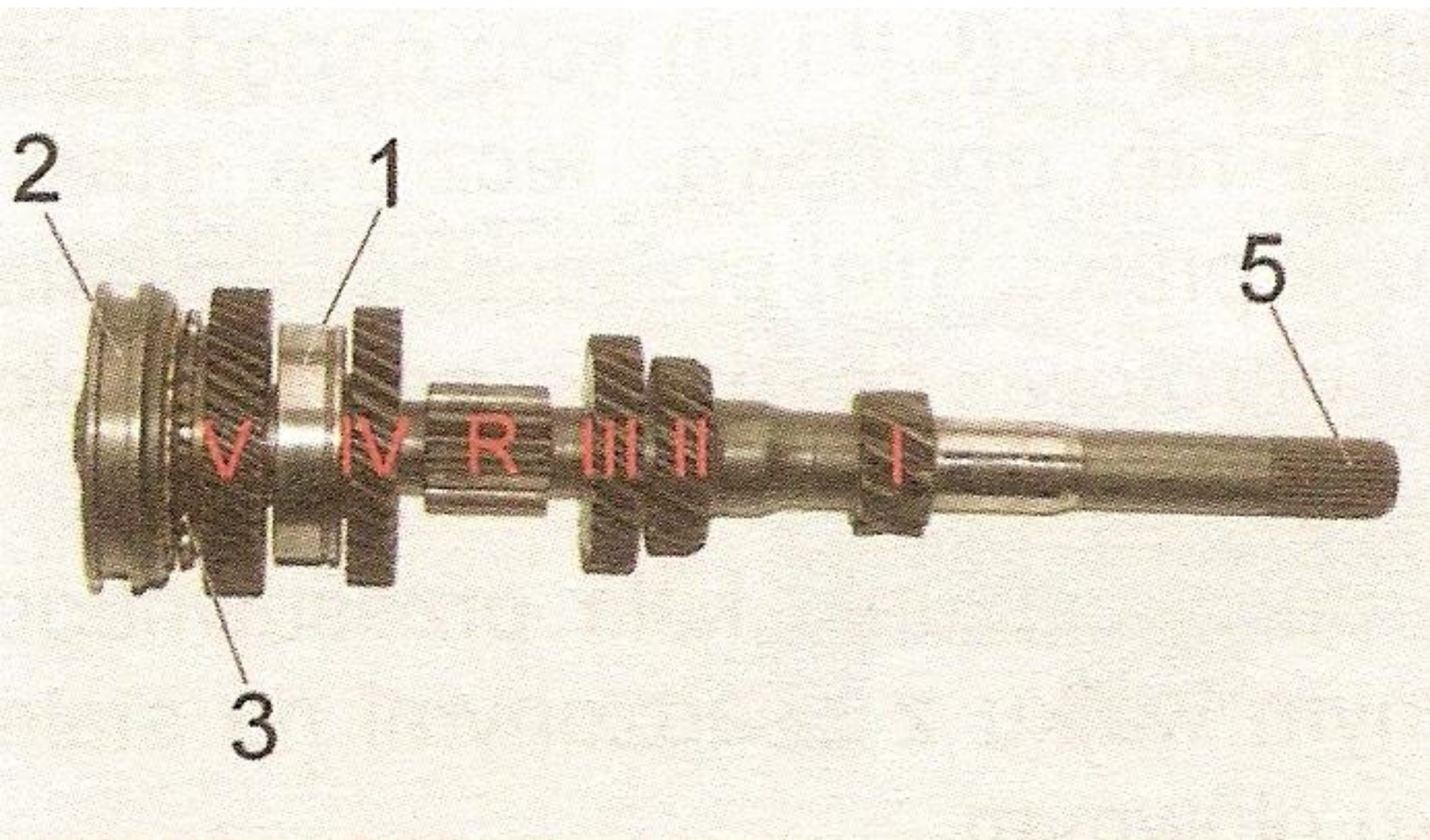

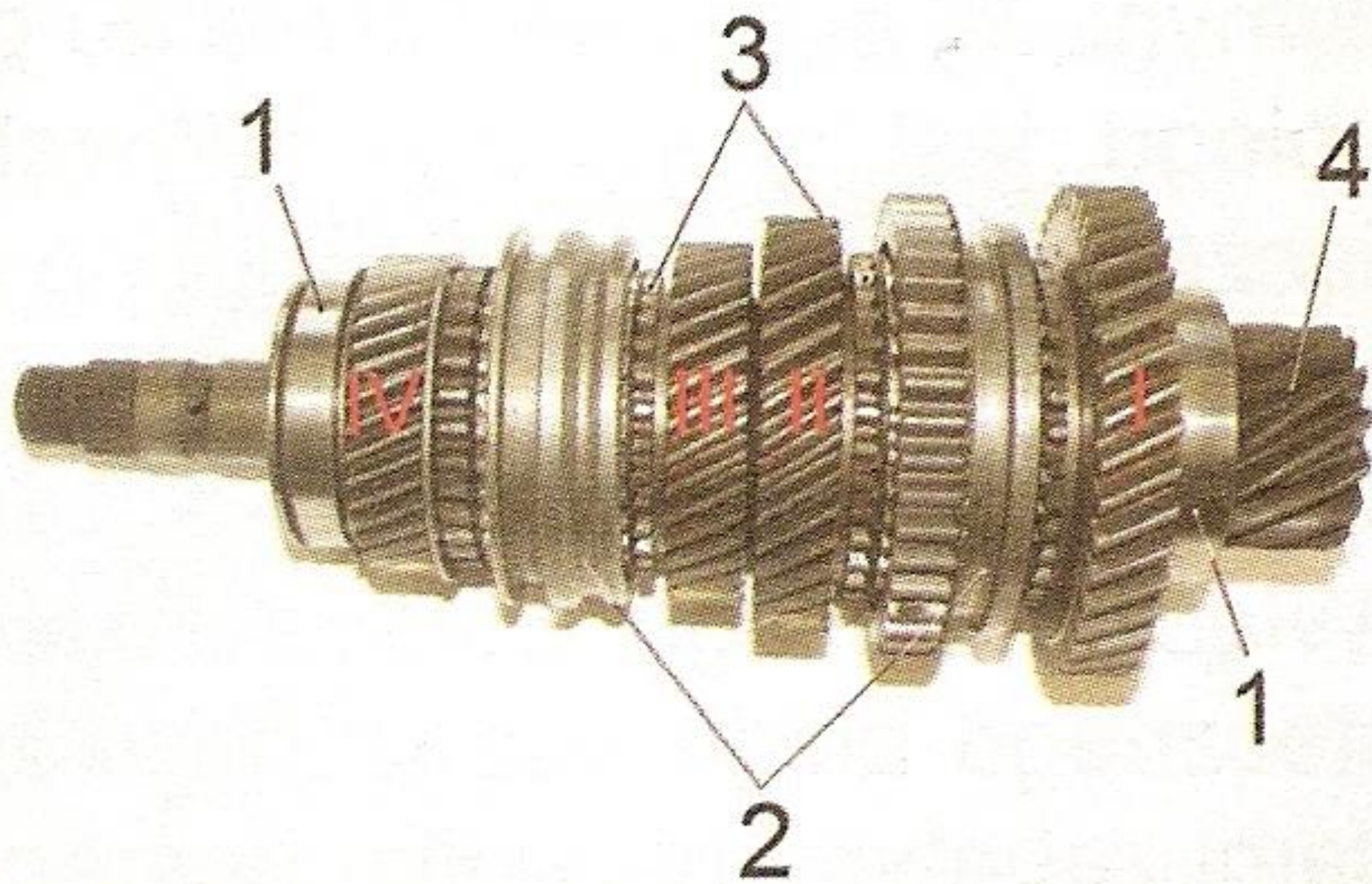
**Niewspółosiowe
skrzynie biegów**

Budowa skrzyni niewspółosiowej

- a) obudowa skrzyni
- b) osłona sprzęgła
- c) osłona tylna
- d) wałek sprzęgłowy (wejściowy)
- e) wałek główny (wyjściowy) – jeden lub dwa
- f) koło zębate wstecznego biegu
- g) mechanizm zmiany biegów
- h) skrzynka przekładniowa
  - przekładnia główna
  - mechanizm różnicowy

Działanie skrzyni niewspółosiowej

a) koła mogą być osadzone obrotowo na wałku:

- sprzęgłowym
- głównym
- obydwu

b) brak biegu bezpośredniego (nadbieg)

Przełożenia skrzyni 6-biegowej

Bieg	i_b
I	3,818
II	1,913
III	1,218
IV	0,880
V	0,809
VI	0,711
wsteczny	4,139

ZAUTOMATYZOWANA SKRZYNIA BIEGÓW

Moduł sterujący sprzęgła
z siłownikiem hydraulicznym

Sprzęgło

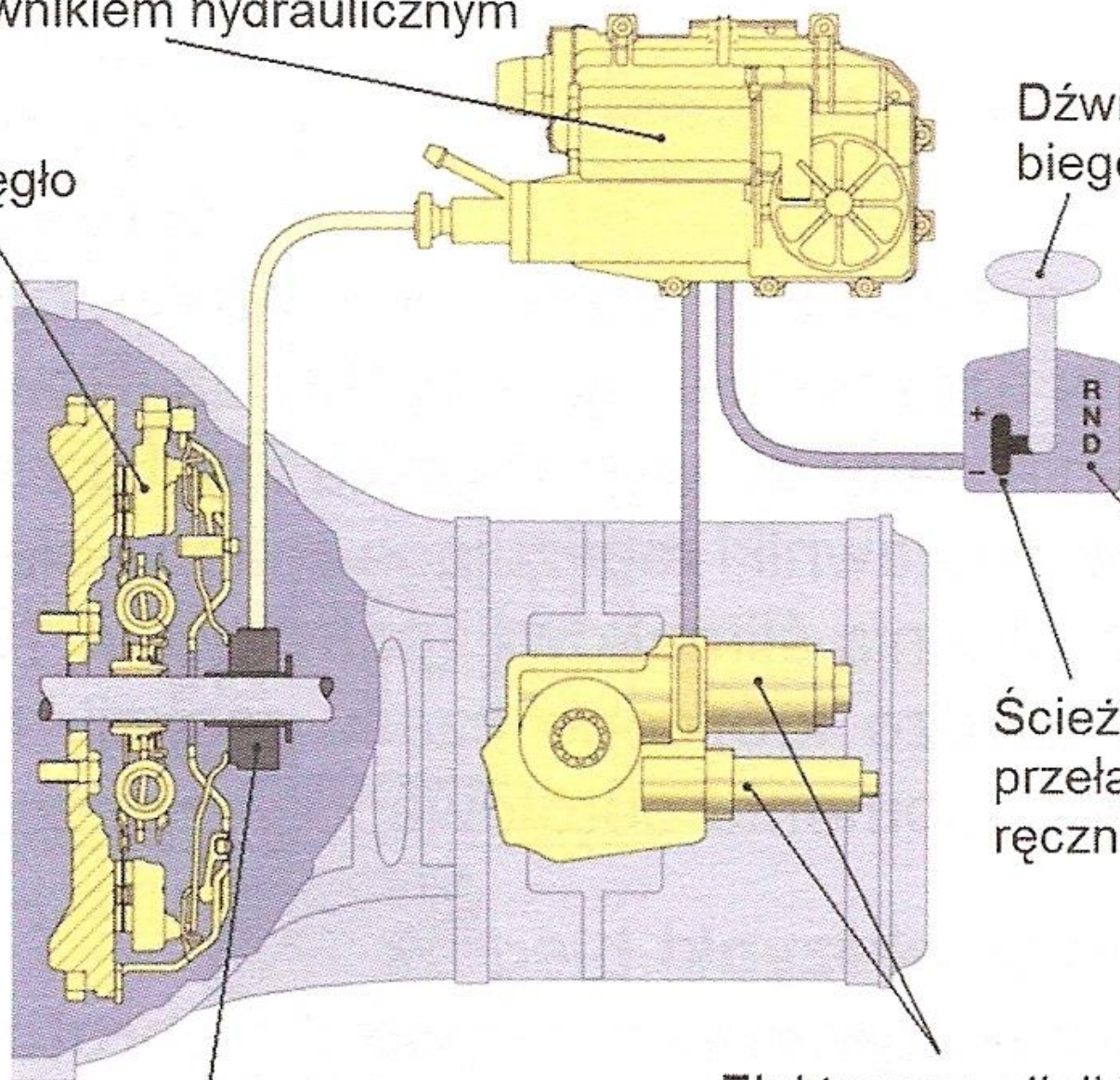
Dźwignia zmiany
biegów

Ścieżka
automatyczna

Ścieżka
przełączania
ręcznego

Wyprężnik sterowany
hydraulicznie

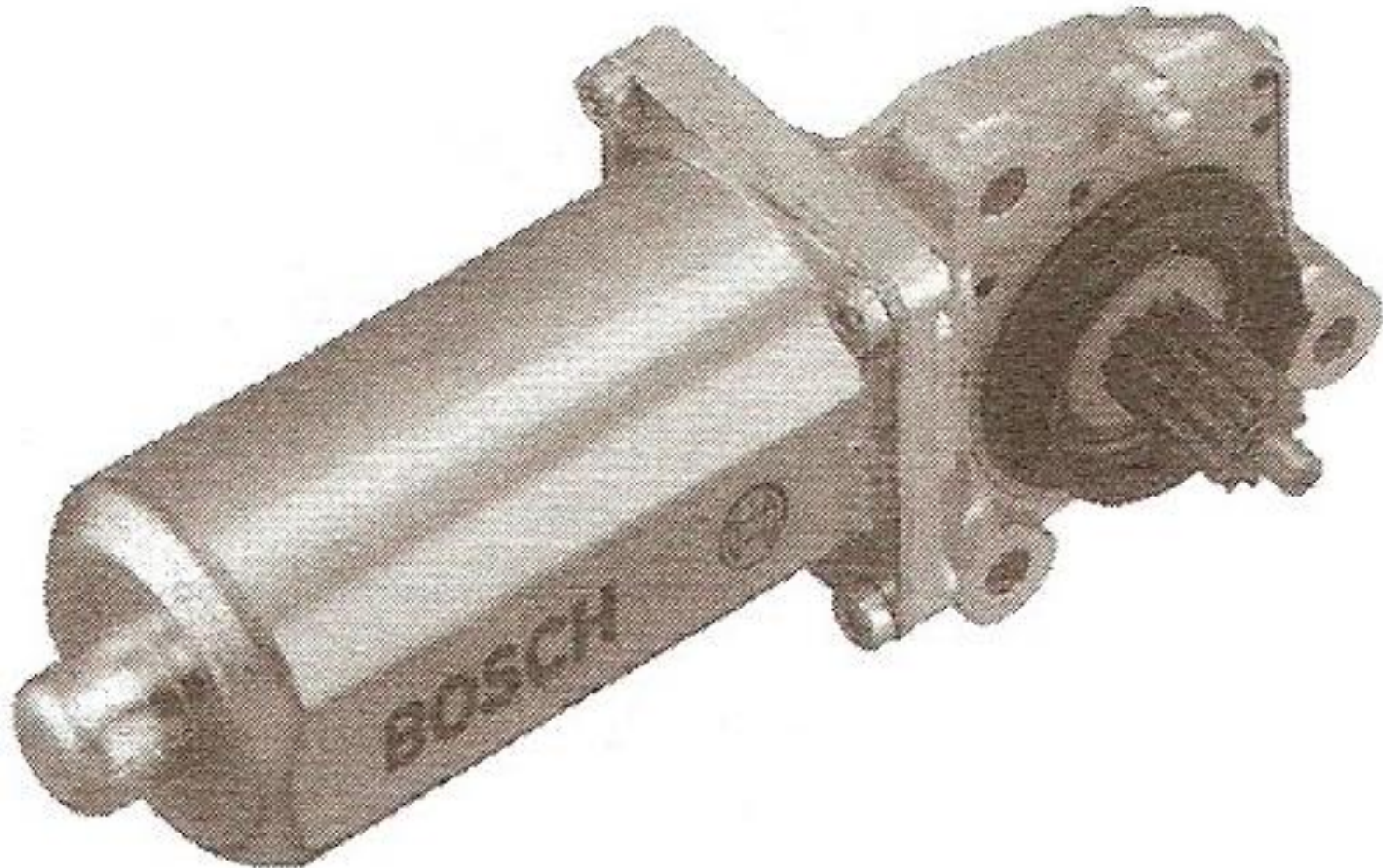
Elektryczne silniki nastawnika
realizujące zmianę biegów

Mechanizmy automatyzujące przełączanie biegów

a) nastawnik skrzyni

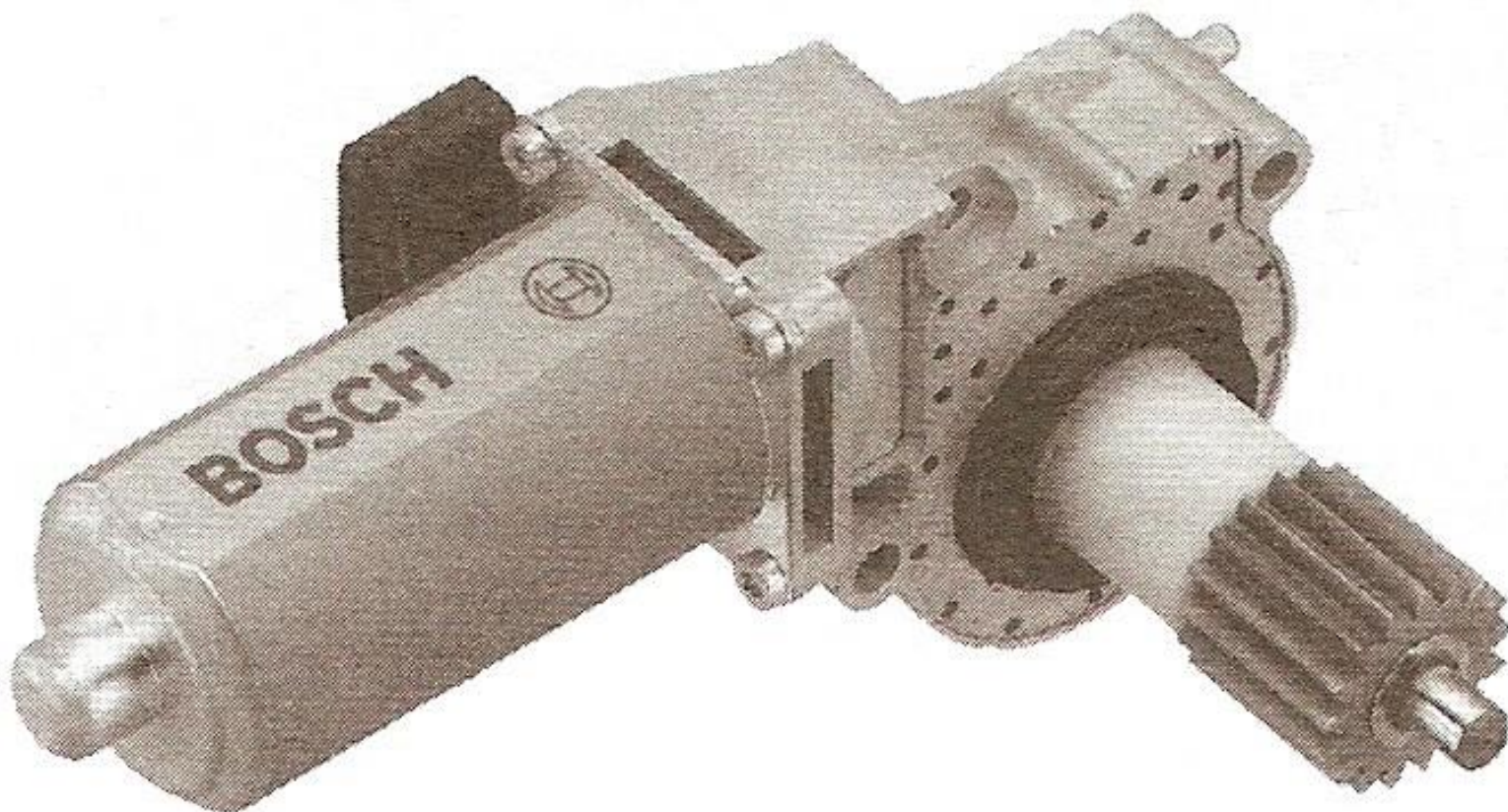
- silnik sterujący wyborem ścieżki zmiany biegów

Mechanizmy automatyzujące przełączanie biegów

a) nastawnik skrzyni

- silnik sterujący wyborem ścieżki zmiany biegów
- silnik włączający odpowiedni bieg

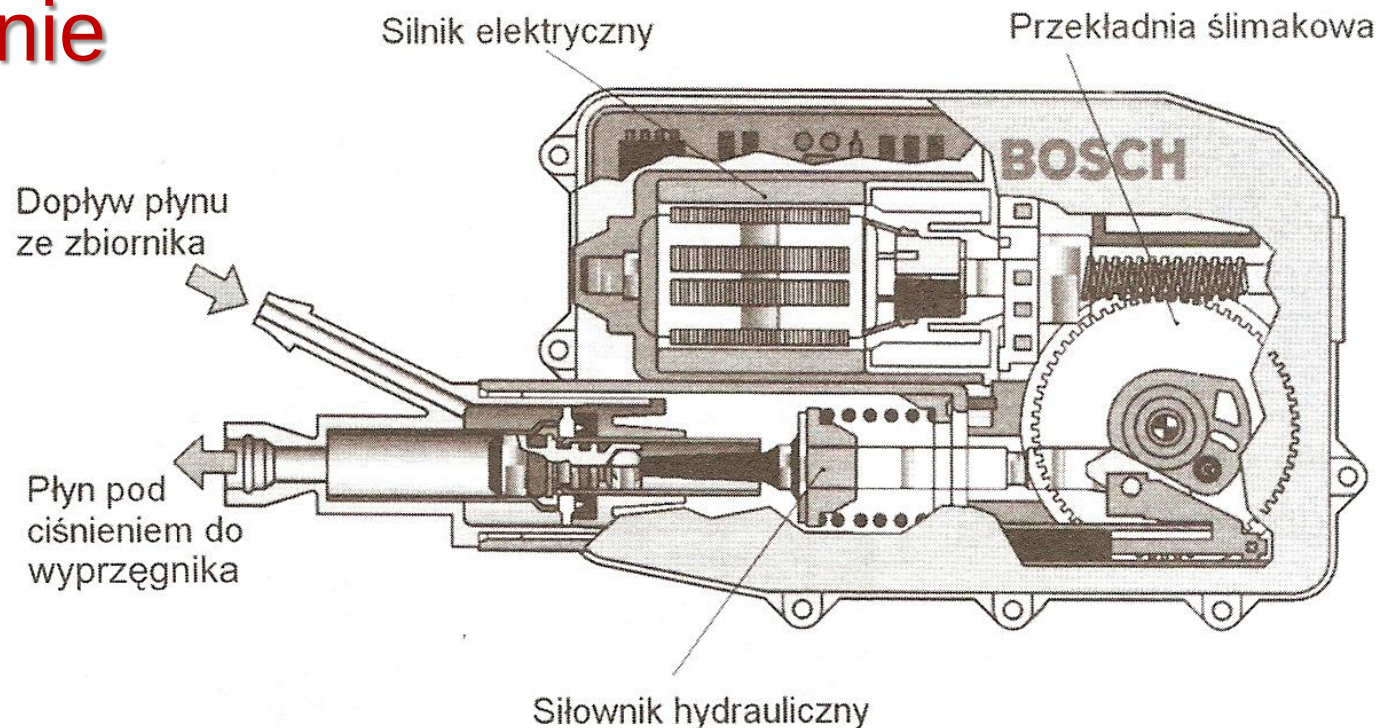

Mechanizmy automatyzujące przełączanie biegów

a) nastawnik skrzyni

- silnik sterujący wyborem ścieżki zmiany biegów
- silnik włączający odpowiedni bieg

b) sprzęgło sterowane hydraulicznie lub elektrycznie

Działanie mechanizmu zmiany biegów

a) kierowca dokonuje wyboru biegu

Łopatkki zmiany biegów

Działanie mechanizmu zmiany biegów

- a) kierowca dokonuje wyboru biegu
- b) sterownik silnika dostosowuje moment obrotowy
- c) moduł sterujący sprzęgła rozłącza napęd
- d) jeden silnik nastawnika wybiera ścieżkę zmiany biegów
- e) drugi silnik włącza wybrane przełożenie
- f) moduł sterujący załącza sprzęgło

DWUSPRZĘGŁOWA SKRZYNIA BIEGÓW

Budowa skrzyni dwusprzęgłowej

a) mechanizm wejściowy

- dwumasowe koło zamachowe
- dwa sprzęgła (wielotarczowe mokre)

b) dwie niezależne przekładnie

- biegów nieparzystych
- biegów parzystych

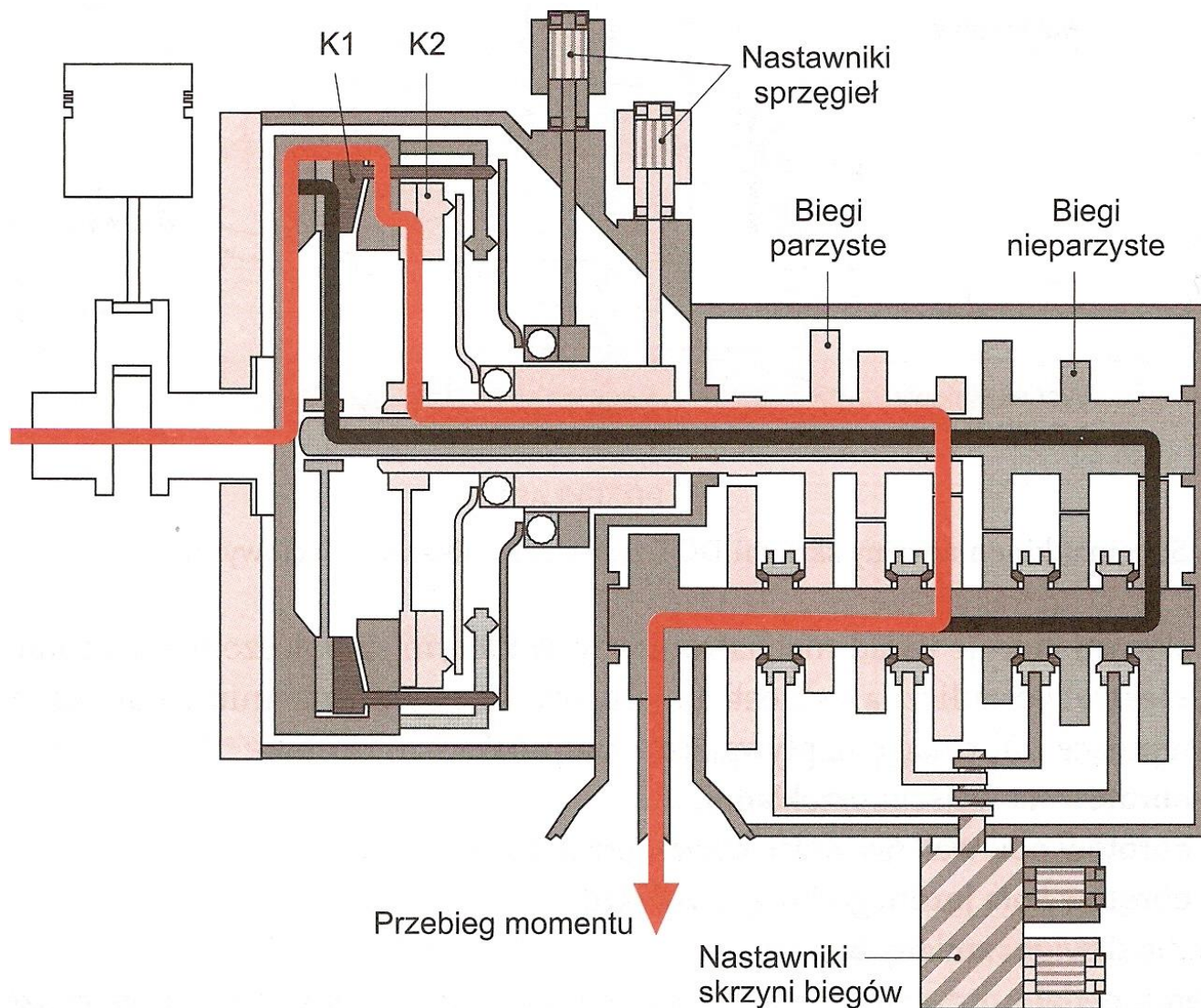
c) nastawnik

- siłownik wyboru i zmiany biegów

d) mechatroniczny układ sterujący

Rodzaje skrzyni dwusprzęgłowej

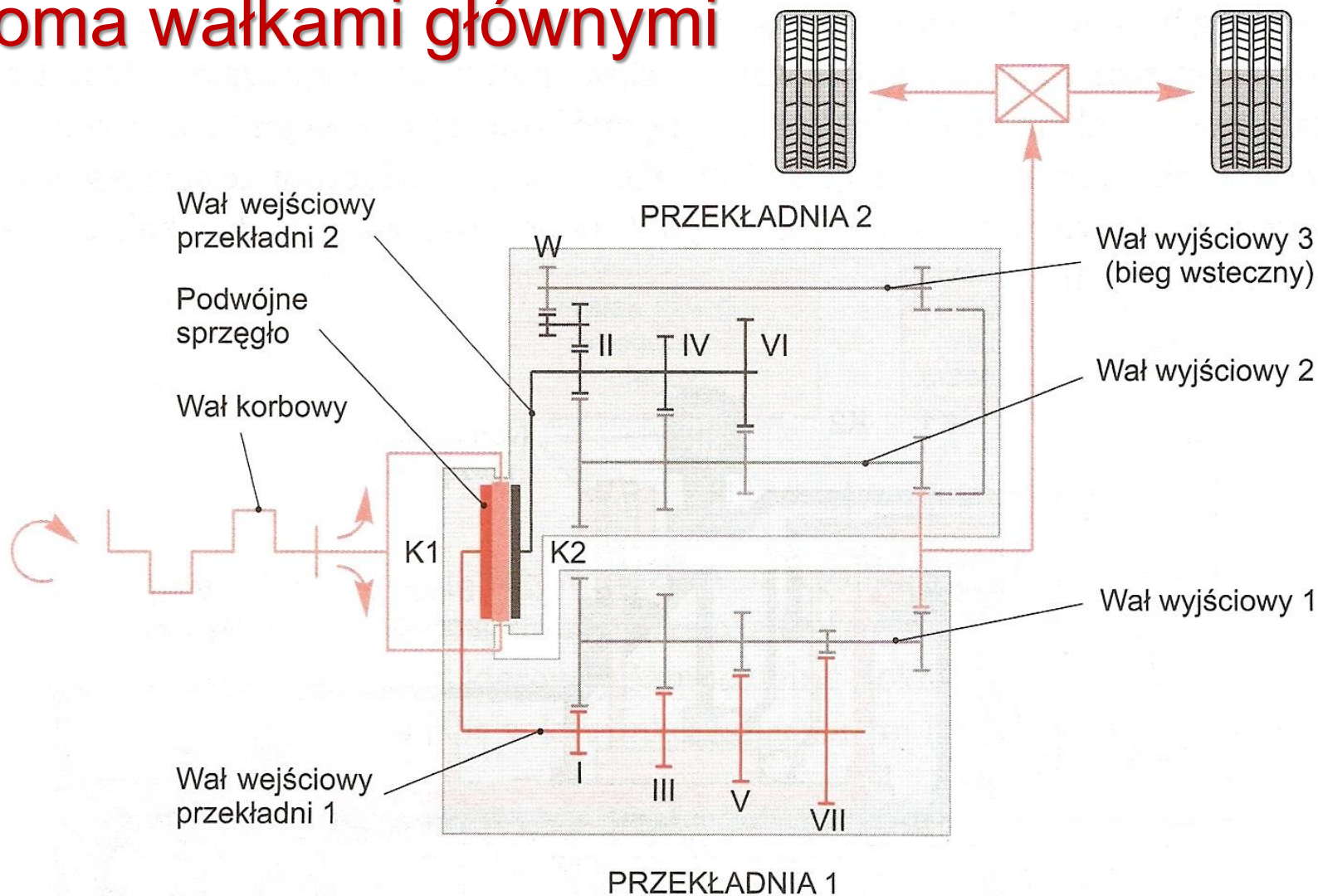
a) z jednym wałkiem głównym

Rodzaje skrzyni dwusprzęgłowej

a) z jednym wałkiem głównym

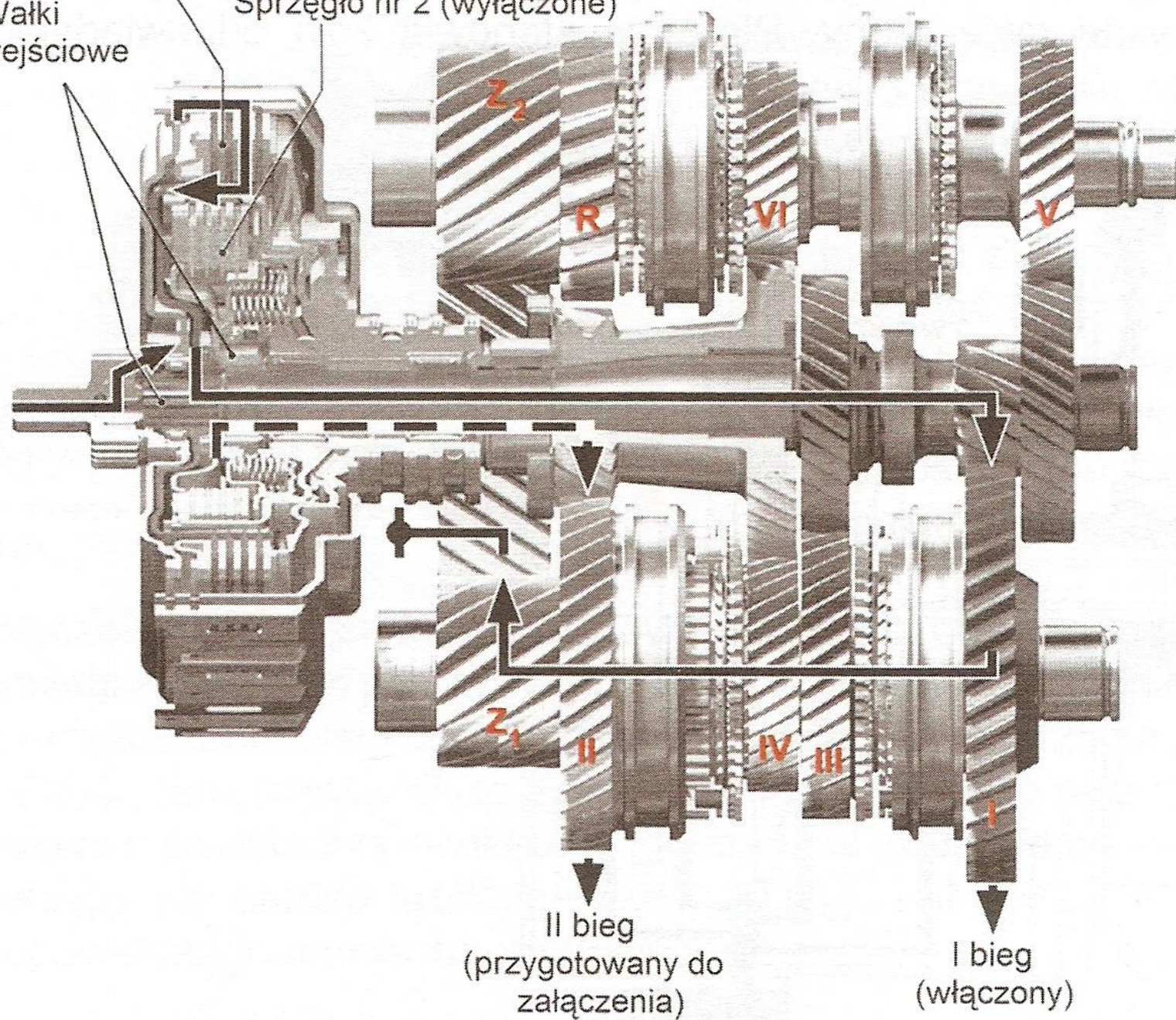
b) z dwoma wałkami głównymi

Sprzęgło nr 1 (włączone)

Wálki wejściowe

Sprzęgło nr 2 (wyłączone)

Zalety skrzyni dwusprzęgłowej

- a) ciągłe przenoszenie momentu obrotowego
(nie ma spadku prędkości jazdy)
- b) płynna i szybka zmiana biegów
- c) brak przekładni hydrokinetycznej
- d) mniejsze zużycie paliwa o 5-10%